

FIRST PERSON

Na Kosovu, USAID utire put dostavljanju rezultata ispitivanja sirovog mleka putem sms-a

Mobilni telefoni dostavljaju laboratorijske rezultate o kvalitetu mleka i zdravlju krava

Foto : USAID projekat Nove mogućnosti za poljoprivredu (NOA)

Mlekar Dukagjin Dedaj, mlekar pokazuje poruku koja obaveštava o mastima, proteinima, šećeru i drugim parametrima. 52 Dedajeve krave konstantno daju sirovo mleko "ekstra klase", što mu omogućava da traži premije.

"Ovo je čudo. Sedim kod kuće i pojavljuje se poruka koja mi govori o zdravlju mojih krava."

Dukagjin Dedaj mlekar više od deset godina, počeo je sa stadom od 15 krava koje se uvećalo na 52. Dedaj je oduvek znao da njegove krave daju mleko izuzetnog kvaliteta. Danas, zahvaljujući USAID-u, objektivni dokaz je u njegovom džepu.

Vadeći svoj mobilni telefon, Dedaj je pokazao poruku koju je nedavno primio iz državne laboratorije. Ona sažeto daje podatke o tome kako je njegovo sirovo mleko izmereno prema osam standardizovanih parametara, uključujući procenat masnoće, proteina i šećera.

Poruka takođe klasifikuje Dedajevo mleko kao mleko "ekstra klase". Ova klasifikacija omogućuje Dedaju da kontroliše cene premija od prerađivača mleka koji kupuju 720 litara mleka koje, njegove krave, daju dnevno. To mu, takođe, donosi vladine subvencije namenjene porastu domaćeg snabdevanja sirovim mlekom sa najvišim ocenama.

USAID je, sredinom 2000-te godine, u partnerstvu sa domaćim partnerima, osnovala nacionalnu kosovsku laboratoriju za uzorkovanje sirovog mleka. Uzorci se prikupljaju na farmama, na svake dve nedelje. Uzorci su tajni – stručnjaci koji rade proveru ne znaju poreklo uzoraka- kako bi se eliminisala pristrasnost.

Na početku, rezultate su sa farmerima delili službenici na terenu. USAID je onda kreirao website zaštićen lozinkom. Nedavno, u jesen 2012 godine, kao deo projekta Nove mogućnosti za poljoprivredu (NOA), lokalna IT kompanija je izradila software-a za slanje rezultata ispitivanja mleka putem SMS-a. Danas, gotovo 1700 kosovskih mlekara dobija svoje rezultate ispitivanja na svojim telefonima, dva puta mesečno.

"Ovo je najveća stvar koju je USAID uradila za mlekare koji shvataju njen značaj", rekao je Dedaj.

Dedaj dobija rezultate ispitivanja samo dan nakon što je njegovo mleko uzorkovano. Mlekare koje otkupljuju mleko pristupaju istim informacijama koje kupci i prodavci, zatim koriste za određivanje veleprodajne cene sirovog mleka.

"Više ne raspravljamo o kvalitetu —sada je posao trećih lica da to utvrdi. Sve o čemu razgovaramo je cena," rekao je Dedaj.

Rezultati takođe omogućuju farmerima da brže intervenišu ukoliko se ispitivanjem otkriju neki nedostaci u njihovom sirovom mleku. Na primer, svako smanjenje sadržaja mlečne masti u mleku koje daju krave, podstiče farmera da uskladi njihov režim ishrane, možda, mešanjem sa više sojine sačme. Dedaj je

nedavno dobio poruku koja pokazuje da je njegovo mleko opalo za stepen, u prvu klasu. Ispitivanje je otkrilo da je jedna od njegovih krava imala vime sa mastitisom. I mada infekcija vodi do upale, u tako ranoj fazi to ne bi bilo odmah očigledno, kako bi Dedaja upozorilo da je nešto pošlo naopako.

“Ovo je čudo. Sedim kod kuće i pojavi se poruka koja mi govori o zdravlju mojih krava,” rekao je Dedaj .

USAID-ov projekat nove mogućnosti za poljoprivredu traje od januara 2011 –te do januara 2015-te godine, fokusira se na stvaranje tržišnih veza, povećanje i diversifikovanje poljoprivrednih proizvoda, popravljnje kvaliteta i bezbednosti hrane, povećanje pristupačnih i dostupnih kredita. Osim toga, aktivnost pomaže sektoru putem malih grantova farmerima, poljoprivrednim preduzećima i udruženjima.